

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

3. heinäkuuta 2002

B5-0405/2002 }

B5-0423/2002 }

RC1

YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 50 artiklan 5 kohdan mukaisesti

- Teresa Almeida Garrett, Charles Tannock, Anne-Karin Glase ja Konrad K. Schwaiger PPE-DE-ryhmän puolesta
- José María Mendiluce Pereiro, Carlos Lage, Joan Colom i Naval, Rosa M. Díez González ja Margrietus J. van den Berg PSE-ryhmän puolesta
- Bob van den Bos ELDR-ryhmän puolesta
- Marie Anne Isler Béguin ja Nelly Maes Verts/ALE-ryhmän puolesta
- Joaquim Miranda, Yasmine Boudjenah, Hans Modrow ja Luisa Morgantini GUE/NGL-ryhmän puolesta
- José Ribeiro e Castro ja Luís Queiró UEN-ryhmän puolesta

joka korvaa seuraavat poliittisten ryhmien jättämät päätöslauselmaesitykset:

- PPE-DE (B5-0405/2002),
- PSE (B5-0405/2002),
- ELDR (B5-0405/2002),
- Verts/ALE (B5-0405/2002),
- GUE/NGL (B5-0405/2002),
- UEN (B5-0423/2002),

Angolan tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma Angolan tilanteesta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Angolan tilanteesta,
 - ottaa huomioon AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen 21. maaliskuuta 2002 antaman päätöslauselman eteläisen Afrikan tilanteesta (sen Angolaa koskevan osan),
 - ottaa huomioon neuvoston ja komission viimeisimmät julkilausumat Angolan tilanteesta, erityisesti 25. kesäkuuta hyväksytyn uuden yhteisen kannan,
 - ottaa huomioon Angolan hallituksen sekä kaikkien Angolan poliittisten voimien, kansalaisyhteiskunnan, COIEPA:n ja maassa toimivien kansainvälisten kansalaisjärjestöjen pyynnöt humanitaarisen avun puolesta,
 - ottaa huomioon kehitysyhteistyövaliokunnan 21.–25. kesäkuuta tekemän vierailun erityisesti Huamboon ja Lääkärit ilman rajoja -järjestön ravitsemuskeskukseen Bailundossa ja Unitan kannattajien kokoamisleiriin Chileta I:ssä,
- A. katsoo, että kansainvälisen yhteisön ja erityisesti Euroopan unionin pitää antaa etusija Angolalle annettavalle avulle maan vakavan hätätilanteen lievittämiseksi ja että taisteluiden loppuminen on paljastanut humanitaarisen katastrofin laajuuden erityisesti sissiliikkeen valvomilla alueilla, joihin humanitaariset järjestöt eivät olleet aiemmin päässeet,
- B. katsoo, että tämä hätätilanne pahentaa 30-vuotisen sotatilan aiheuttamaa kriisiä; kolmannes väestöstä (4–5 miljoonaa ihmistä) on maan sisäisinä pakolaisina ja 500 000 ihmistä on pakolaisina naapurimaissa,
- C. ottaa huomioon kaikissa näissä eri tilanteissa olevien lasten määrän - esimerkiksi 162 000 lasta 256 000 perheessä elää Unitan tilapäismajoituksessa – ja että lapset muodostavat taudeille, yön kylmyydelle ja aliravitsemukselle suojattomimman ryhmän, jossa kuolleisuus on kaikkein suurin,
- D. katsoo, että Unitan kannattajien ja heidän perheidensä uudelleen kokoontuminen on nopeudessaan ja laajuudessaan ylittänyt kaikki Unitan, hallituksen, tarkkailijoiden ja humanitaaristen järjestöjen arviot,
- E. katsoo, että humanitaarisen avun jakamisen onnistuminen voi olla ratkaisevaa vakauden lujittamisen kannalta,
- F. katsoo, että paluu houkuttelee naapurimaissa yhä pakolaisina olevia angolalaisia,

Rauhan vakiinnuttaminen

- G. ottaa huomioon 20. marraskuuta 1994 tehtyyn Lusakan pöytäkirjaan perustuvan rauhan vakiinnuttamisen ja Angolan armeijan päälliköiden ja Unitan Luandassa 4. huhtikuuta

allekirjoittaman pöytäkirjan,

- H. katsoo, että kaikki hallituksen, Angolan armeijan ja Unitan edustajat sekä sisäiset ja ulkopuoliset tarkkailijat korostavat 4. huhtikuuta saavutetun rauhan pysyvyyttä, mistä todistaa se, että viimeisten neljän kuukauden aikana paikan päällä ei ole tapahtunut yhtään sotilaallista välikohtausta ja se, että Unitan jäsenet ovat kaikki siirtyneet tilapäismajoitukseen,
- I. ottaa huomioon, että rauhan ja demokratian pysyvä vakiinnuttaminen Angolaan monien vuosien aseellisen konfliktin jälkeen voi tehdä maasta vakauden tyyssijan keskisessä ja eteläisessä Afrikassa,
- J. ottaa huomioon luovutettujen aseiden vähäisen määrän verrattuna kokoamisleireille saapuneiden Unitan taistelijoiden määrään,
- K. katsoo, että rauhan vakiintuminen Angolassa riippuu myös demokraattisten, vapaiden ja moniarvoisten hallintoelinten vahvistamisesta ja normalisoinnista sekä ihmisoikeuksien kunnioittamisesta, valtiovallan moitteettomasta toiminnasta ja yhteiskunnallisesta oikeudenmukaisuudesta,

Demokratian lujittaminen

- L. katsoo, että rauhan, sovinnon ja demokratian Angolassa pitää kuulua kaikille angolalaisille, mikä merkitsee vuoropuheluprosessia, johon otetaan mukaan kaikki poliittiset puolueet (varsinkin parlamentissa edustettuina olevat puolueet), kansalaisyhteiskunta, perinteiset vallankäyttäjät, katolinen kirkko ja muut uskonnolliset yhteisöt,
- M. katsoo, että demokraattisten vaalien järjestämiseksi pitää taata vapaa liikkuvuus koko maassa, etukäteen järjestettävä väestönlaskenta ja sodan vuoksi pakolaiseksi lähteneiden ihmisten paikallistaminen,
- N. ottaa huomioon, että rauhan myötä instituutioiden toiminta voi palautua normaaliksi ja maa voi saattaa päätökseen siirtymisen täysipainoiseen demokratiaan, ja että oikeudenmukaiset vaalit merkitsevät tasa-arvoista näkyvyyttä tiedotusvälineissä,
- O. katsoo, että demokratia tarvitsee itsenäisiä poliittisia puolueita ja että vain Unita voi päättää ketkä ovat sen legitiimejä edustajia,
- P. ottaa huomioon Angolan lain, joka koskee parlamentissa edustettuina olevien poliittisten puolueiden rahoitusta,
- Q. ottaa huomioon oikeusjärjestelmän riippumattomuuden merkityksen, myös kaikkein korkeimmalla tasolla, demokratian moitteettomalle toiminnalle,
- R. ottaa huomioon Angolan parlamentissa käydyt keskustelut uuden perustuslain laatimisesta,

Talouden ja yhteiskunnan uudelleenjärjestelyn vahvistaminen

- S. ottaa huomioon, että EU on antanut Angolalle 790 miljoonaa euroa vuosina 1985–2000 (joista 60 prosenttia humanitaarista apua) ja että komissio päätti 29. toukokuuta 2002

125 miljoonan euron rahoituspaketista, josta 10 miljoonaa menee humanitaariseen hätäapuun, 32 miljoonaa elintarvikehuoltoon ja 83 miljoonaa miinojen raivaukseen ja jälleenrakentamiseen,

- T. ottaa huomioon, että saatavilla olevien tietojen mukaan 50 prosenttia Angolan väestöstä elää äärimmäisessä köyhyydessä (alle 1 dollari päivässä) ja että tällä hetkellä 1–2 miljoonan angolalaisen toimeentulo riippuu kansainvälisestä avusta,
 - U. katsoo, että on humanitaarisesta avusta pitää siirtyä mahdollisimman nopeasti toimiin maan kehityksen hyväksi,
 - V. ottaa huomioon, että tällä hetkellä kokoamisleireillä olevia 80 000 Unitan kannattajaa, jotka pitää riisua aseista 20. heinäkuuta mennessä, ei oteta osaksi Angolan asevoimia, ja että on tärkeää hyödyntää heidän taitojaan, sillä näiden taisteluissa karaistuneiden miesten sopeuttaminen yhteiskuntaan on oleellista maan sisäisen turvallisuuden kannalta,
 - W. ottaa huomioon, että sodan takia kodeistaan pakenneiden ihmisten lopullinen paluu saattaa merkitä uusia massiivisia väestönsiirtoja, jotka ovat väistämättä hitaita, raskaita ja mutkikkaita prosesseja ja jotka pitää toteuttaa täysin vapaaehtoisten valintojen pohjalta,
 - X. ottaa huomioon sodan aiheuttamat tuhot infrastruktuurille (teille, silloille, rautateille...), kouluille ja terveysasemille,
 - Y. ottaa huomioon Angolan kansan odotukset,
 - Z. ottaa huomioon, että Angolan öljyntuotanto on arviolta miljoona tynnyriä päivässä ja että maa on maailman neljänneksi suurin timanttien tuottaja ja että se voi näin käyttää hyödykseen valtavia rikkauksiaan tuotantojärjestelmän normalisoimiseksi ja yritysrakenteen vahvistamiseksi ja monipuolistamiseksi,
1. tunnustaa, että Angola on etusijalla maan tilanteen humanitaarisen ulottuvuuden sekä niin monien tuhoisan sodan vuosien jälkeen saavutetun rauhan poliittisen merkityksen vuoksi; kehottaa komissiota ja neuvostoa toimimaan tämän tunnustuksen mukaisesti ja pyytää myös jäsenvaltioita toimimaan vastaavalla tavalla ja hyödyntämään sitä, että demokraattinen ja rauhassa elävä Angola on alueellisen painoarvonsa vuoksi merkittävä vakauden ja kehityksen tekijä Afrikassa ja maailmassa;
 2. kehottaa kaikkia kansallisen ja kansainvälisen tason viranomaisia ja toimielimiä selvittämään Angolan rauhanprosessin etenemisvauhtia ja paljastuneiden uusien ongelmien mittasuhteita koskevasta hämmästyksestään aloittamaan ilman lisäviivytyksiä vaarassa olevien ihmisten pelastamiseksi välttämättömän humanitaarisen avun toimittamisen;
 3. pyytää Maailman elintarvikeohjelmaa kiirehtimään ja vahvistamaan elintarvikkeiden jakelua ja jatkamaan sitä ainakin seuraavaan sadonkorjuuseen saakka;
 4. pyytää YK:n pakolaisasiain päävaltuutettua (UNHCR) huolehtimaan täysipainoisesti tehtävästään pakolaisten suojelijana erityisesti heidän palatessaan kotikyliinsä;
 5. kehottaa komissiota ja kansainvälistä yhteisöä toimittamaan ennen kuivan kauden

päättymistä kaikille niille, jotka ovat halukkaita viljelemään maata, heidän aiemmasta poliittisesta kannastaan riippumatta, siemenet ja viljelyn aloittamiseksi tarvittavan välineistön, jotta väestö olisi riippumattomampi ruoka-avusta;

6. pyytää komissiota, neuvostoa ja Yhdistyneitä Kansakuntia voimistamaan miinanraivausohjelmiaan liikkumisen ja maanviljelyn uudelleen aloittamisen turvallisuuden lisäämiseksi entisillä taistelualueilla;
7. pyytää komissiota tehostamaan koulutuksen, opetuksen ja terveydenhuollon ohjelmiaan;
8. tukee Angolan hallituksen pyyntöä järjestää avunantajien konferenssi Angolan humanitaarisesta avusta ja jälleenrakentamisesta;
9. pyytää Angolan hallitusta ja sen teollisuus- ja kauppakumppaneita perustamaan avoimen ja vastuullisen järjestelmän Angolan luonnonvarojen hoitamiseksi erityisesti öljyn ja timanttien hyödyntämiseksi niin, että niistä saatavat tulot käytettäisiin köyhyyden torjuntaan ja yleisen, kestävän, tasa-arvoisen ja pysyvän kehityksen rahoittamiseen;
10. onnittelee Angolan presidenttiä, hallitusta ja asevoimia, Unitan sotilaita ja johtoryhmää yhteisymmärryspöytäkirjan ansiosta ja sen jälkeen saavutetusta merkittävästä edistyksestä; luottaa siihen, että yhteisymmärryksen ilmapiiri jatkuu yhtä myönteisissä merkeissä seuraavassa poliittisessa vaiheessa välttämättömien avoimuuden, keskinäisen kunnioituksen, hyvän tahdon ja vastuuntuntoisuuden hengessä;
11. panee tyytyväisenä merkille, että kaikki osapuolet ovat yhtä mieltä tulitauon lopullisuudesta ja peruuttamattomuudesta;
12. on huolissaan maassa liikkeellä olevasta suuresta määrästä aseita, joista suuri osa on siviilien käsissä;
13. pyytää komissiota sisällyttämään Angolalle suunnattuihin avustusohjelmiinsa kansalaisyhteiskunnan ja uskonnollisen elämän edustajien osallistumisen kansalliseen sovinnontekoon sekä kansalaisille demokratian lujittamisen nimissä suunnatut valistusohjelmat; vaatii komissiota lisäämään nopeasti Luandan edustustonsa henkilöstöä oikeassa suhteessa avun määrään ja luonteeseen, jotta voidaan varmistaa monipuolisen ja mutkikkaan avustustoiminnan tehokas seuranta;
14. pyytää komissiota toimittamaan kaiken tarvittavan avun väestörekistereille, väestönlaskennalle ja luotettavien vaaliluetteloiden laatimiselle;
15. ilmaisee halunsa osaltaan vahvistaa luottamusta, osallistumista ja normalisointia tukevia toimia Angolan yhteiskunnassa ja valtion toiminnassa; korostaa ajatusta, että kansainvälisen yhteisön luottamus ja auttamisvalmius kasvavat, jos varoja käytetään avoimesti, seurantatoimet ja sisäinen keskustelu ovat moniarvoisia ja sääntöjenmukaisia ja taataan ihmisten ja omaisuuden turva sekä lain noudattaminen ja valtioelinten toiminta oikeusvaltion periaatteen mukaisesti;
16. panee tyytyväisenä merkille uuden perustuslain laatimisessa saavutetun edistyksen;
17. on tyytyväinen hajauttamishankkeista ja korostaa että ajatuksen, ilmaisun ja järjestäytymisen

moniarvoisuus on tärkeää;

18. iloitsee sitoumuksesta järjestää vapaat ja moniarvoiset parlamentti-, paikallis- ja presidentinvaalit mahdollisimman pian;
19. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, AKT:n ja EU:n yhteiselle parlamentaariseen edustajakokoukselle ja Angolan hallitukselle.